

El bou més antic d'Europa

Els paleontòlegs confirmen l' excepcionalitat del jaciment de Caldes amb la troballa d'un bòvid únic del pliocè

EVA VÀZQUEZ / Caldes de Malavella

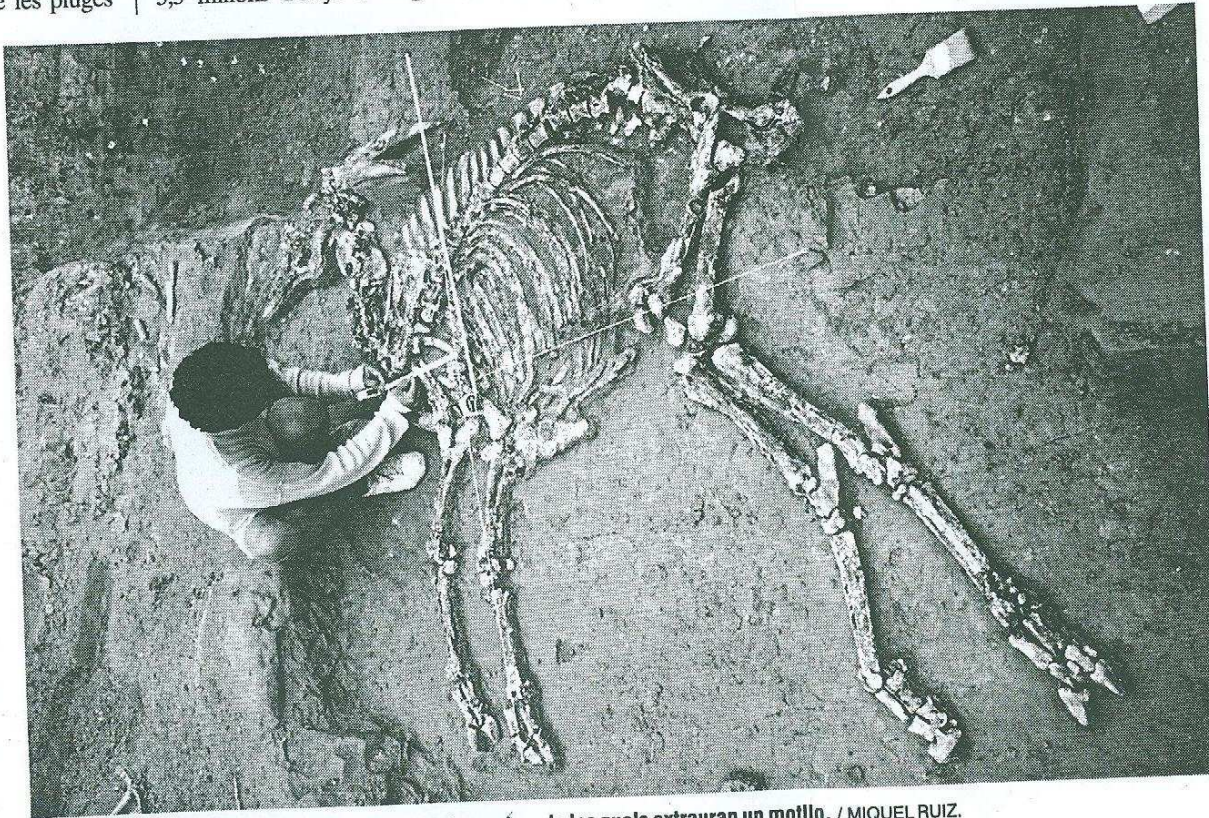
● Si Newton deu el descobriment de la gravetat a una poma madura, l'equip de paleontòlegs que treballa al camp dels Ninots de Caldes agrairà sempre les pluges

Fa milions d'anys, el camp dels Ninots, avui terra de cultiu, havia estat el cràter d'un volcà que, en perdre activitat, va transformar-se en un gran espai lacustre. El paisatge quasi estepari de la zona, ric en aigua i vegetació, va fer aviat d'aquest terreny de Caldes un pas obligat en les rutes migratòries dels mamífers arcaics, molts dels quals, en abeurar als seus estanys generosos però també perillosament argilosos, hi quedaven enllotats i morien ofegats. Això explicaria l' excepcional estat de conservació dels dos exemplars de bòvids que s'han localitzat al jaciment, tot i que el d'aquestes últimes setmanes és molt més complet que el que ja va revolucionar la paleontologia catalana l'any passat. No només l'ossada, hi és intacta, sinó també les banyes, les vèrtebres, la pelvis, les peülles, les articulacions, com feien notar ahir assenyallant-les una a una amb entusiasme Bruno Gómez i Gerard Campeny, codirectors dels treballs, junt amb Robert Sala, i tots ells membres de l'Institut Català de Paleoeologia Humana i

intenses d'aquest final de setembre, que van arrossar el fang que cobria la punta d'un crani que ha resultat pertànyer a un fòssil de bòvid únic a Europa, amb 3,5 milions d'anys d'antiguitat, i el més

excepcional del món per la completesa en què s'ha conservat. La troballa, que s'afegeix a la d'un altre exemplar de la mateixa datació descobert ara fa un any a tan sols dos metres d'on s'ha excavat

ara, permet als experts considerar el camp dels Ninots com «un jaciment de primer ordre en l'àmbit europeu» i avançar la hipòtesi, més que fonamentada, que encara «ha d'aportar moltes més sorpreses».

Els paleontòlegs treballaven ahir en la neteja de les restes, de les quals extrauran un motllo. / MIQUEL RUIZ.

Evolució Social (IPHES) que dirigeix Eudald Carbonell a la Universitat Rovira i Virgili de Tarragona (URV).

De bòvids com el de Caldes, d'una antiguitat d'entre 3 i 3,5 milions d'anys,

només se'n tenia fins ara notícia per algunes excavacions de l'Índia i el Pakistan, tot i que en cap cas n'havien aparegut esquelets sencers i en tan bon estat de conservació. A Europa, sense cap dubte, és

un exemplar únic. L'individu que les pluges han posat al descobert, tot i que els paleontòlegs ja sospitaven que en podien emergir més després de la troballa de l'any passat, pertany a l'espècie del *Parabos*,

un herbívor del pliocè ja extingit que seria l'antecessor dels bous actuals, i per les dimensions del fòssil es calcula que devia fer uns dos metres d'alt fins a la base del coll i que pesava uns 800 quilos. Al costat,

a més, els investigadors han posat al descobert una tortuga, que s'afegeix a dues més que ja es van trobar al maig al mateix jaciment. Però sobretot destaquen la troballa d'una costella d'1,30 metres de llarg que indicaria la presència d'un animal de dimensions encara més considerables que la del *Parabos*.

De moment, però, els treballs consistiran a extreure un motllo de l'esquelet per poder estudiar-lo amb deteniment als laboratoris de la URV, mentre en queda la còpia a Caldes, i a preparar la pròxima campanya d'excavacions, en què els paleontòlegs confien confirmar el camp dels Ninots com l'assentament humà més antic de Catalunya. L'any que ve, doncs, les prospeccions se centraran a la zona dels anomenats habitatges del Butà, a uns quatre-cents metres del jaciment actual, de superfície més elevada i sedimentació, per tant, més moderna, on fa dos anys ja es van trobar algunes eines que indicaven la presència de l'home en aquest paratge volcànic fa més d'un milió d'anys.